

ÎNCHEIERE

23 februarie 2024

mun. Chișinău

Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Oxana Parfeni
Boris Talpă
Igor Mânăscurtă

Cu participarea grefierului

Tatiana Capațina

examinând în ședință publică, cererea de recuzare înaintată de reprezentantul revizuentului Anatolie Țurcan, avocatul Verginia Baltag, judecătorilor Curții Supreme de Justiție Ion Malanciuc și Aliona Donos, de la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022,

a c o n s t a t a t :

La 09 ianuarie 2023, Anatolie Țurcan a depus cerere de contestare a deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan, solicitând anularea deciziei nominalizate și dispunerea evaluării candidatului.

Prin decizia din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție s-a respins cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022.

La 04 august 2023, Anatolie Țurcan și avocatul Verginia Baltag au depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Cererea de revizuire depusă de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului, a fost repartizată în mod automat-aleatoriu prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, la 17 august 2023, completului de judecată: Tamara Chișca-Doneva, Mariana Pitic, Ion Malanciuc – judecător-raportor.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 341 din 25 august 2023, a fost acceptată cererea de demisie a judecătorului Tamara Chișca-Doneva, fiind eliberată din funcție din data de 25 august 2023.

Prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 123 din 01 septembrie 2023 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 29 din 29 martie 2022”, a fost modificată componența Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în componența: Viorica Puica (președinte), Oxana Parfeni și Mariana Pitic (judecători). Membru supleant – Ion Malanciuc (judecător).

Prin încheierea din 29 septembrie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție au fost schimbați membrii completului de judecată special pentru examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului, precum urmează: Viorica Puica (președinte), Mariana Pitic și Ion Malanciuc (judecători).

Prin încheierea din 04 decembrie 2023 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție a fost schimbat membrul completului de judecată special pentru examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului, precum urmează: Ion Malanciuc (președinte), Mariana Pitic și Oxana Parfeni (judecători).

Examinarea cauzei cu participarea părților a fost stabilită pentru data 19 februarie 2024, ora 13:00.

La 16 februarie 2024, reprezentantul revizuentului Anatolie Țurcan, avocatul Verginia Baltag, a depus cerere de recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție Ion Malanciuc și Aliona Donos, de la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, deoarece consideră că transferarea unor judecători la Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu prevederile Legii nr. 65 din 30 martie 2023, precum și examinarea de către judecătorii respectivi a admisibilității cererii de revizuire sau altor cereri înaintate în cadrul examinării prezentei cauze pune în discuție chestiunea legalității desemnării lor precum și caracterul unui tribunal stabilit de lege conform prevederilor art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, art. 6 CEDO și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Menționează că, potrivit art. 197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege. La caz, competența de examinare a cauzei în ordine de revizuire aparține Curții Supreme de Justiție, corespunzător judecătorilor instanței numiți în această calitate cu conformitate cu prevederile legii și ale Constituției.

Totodată, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 12 mai 2016, la § 44 și 46, Curtea a stabilit interdicția referitoare la transferul temporar al judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție care se bazează pe statutul constituțional al CSJ – instanță supremă de drept comun, unica instanță judecătorească de acest grad (articolul 115 alin. (1) din Constituție). Faptul că a fost modificată modalitatea de numire a judecătorilor la CSJ, prin abrogarea alin. (4) din articolul 116 din Constituție, nu schimbă acest statut constituțional și inclusiv raționamentele Curții Constituționale din Hotărârea nr. 12 din 12 mai 2016.

Invocă că, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că din perspectiva Constituției este important ca procedura de selectare a candidaților pentru funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție să fie reglementată într-un mod care va asigura accesarea în această funcție a persoanelor cu o înaltă pregătire juridică, independente și imparțiale. Deși aceste standarde sunt aplicabile pentru toate numirile în funcția de judecător, Curtea a reținut că, atunci când este în discuție funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, ele au o importanță mai pregnantă și intervine o mai mare exigență. De asemenea, Curtea a reținut că prin reglementarea în Constituție a criteriilor pentru numirea și cariera judecătorilor (articolul 116 alin. (5), criteriile în discuție vor dobândi un caracter rigid, obligatoriu, cu o aplicabilitate îndelungată, contribuind astfel la dezideratul numirii în funcție a unor judecători necesari într-o societate democratică.

Potrivit Comisiei de la Veneția, numirea judecătorilor potrivit meritelor lor și în baza unor criterii obiective prevăzute de lege reprezintă un principiu fundamental al independenței judiciare (a se vedea § 33 din Opinia comună nr. 983/2020 din 20 martie 2020, CDLAD(2020)001-e).

Prin Decizia de inadmisibilitate nr. 100 din 10 august 2023 Curtea Constituțională s-a expus asupra faptului că judecătorii transferați corespund criteriilor stabilite de alin. (5) al art. 116 din Constituție și a admis faptul că aceștia

sunt numiți prin derogare de la prevederile Legii cu privire la statutul judecătorului, dar a omis să motiveze lipsa decretului prezidențial de numire a judecătorilor, procedură impusă de art. 116 alin.(2) din Constituție. Corespunzător art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 prevede derogare de la Legea privind statutul judecătorului, dar nu prevede nici o derogare de la art. 116 alin.(2) din Constituție.

Prin urmare, consideră că, examinarea cauzei de către judecători transferați temporar de la instanțe de rang inferior, fără numirea în funcție de către Președintele Republicii Moldova, nu corespunde standardului unei instanțe independente și imparțiale, instituite de lege. Mai mult decât atât, activitatea temporară a judecătorilor pentru funcțiile respective nu le oferă protecția principiului independenței și inamovibilității, considerente din care pot fi supuși presiunilor sau răspunderii pentru deciziile luate.

În conformitate cu prevederile art. 52, 202 din Codul administrativ, pentru a exclude orice dubii privind imparțialitatea judecătorilor, declară recuzarea judecătorilor Ion Malanciuc și Aliona Donos de la examinarea cererii de revizuire în cauza de contencios administrativ nr. 3rh-39/23.

În ședința de judecată, reprezentantul revizuentului Anatolie Țurcan, avocatul Verginia Baltag, și-a concretizat cererea de recuzare, indicând că, nu susține cererea de recuzare a judecătorului Aliona Donos, în legătură cu adoptarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a hotărârii privind acceptarea cererii de demisie a magistratului din 20 februarie 2024. Cererea de recuzare înaintată judecătorului Ion Malanciuc, o susține pe motivele de fapt și de drept invocate.

În ședința de judecată, reprezentantul Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, avocatul Valeriu Cernei, a solicitat respingerea cererii de recuzare, ca neîntemeiată. A reiterat că, cererea de recuzare nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 49-50 din Codul administrativ.

În ședința de judecată, fiind înștiințați legal despre ora, data și locul petrecerii acesteia, revizuentul Anatolie Țurcan, nu s-a prezentat, fiind citat legal.

Audiind participanții la proces, analizând argumentele expuse în cererea de recuzare înaintată de reprezentantul revizuentului Anatolie Țurcan, avocatul Verginia Baltag, judecătorilor Curții Supreme de Justiție Ion Malanciuc și Aliona Donos, și raportând, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reține următoarele.

Conform art. 14 alin. (4) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, în cazul abținerii sau recuzării membrului completului de judecată special, examinarea cererii respective se face de către ceilalți membri ai completului special, cu substituirea membrului a cărui abținere sau recuzare se discută de către membrul supleant. În cazul admiterii cererii de recuzare sau abținere, cauza se examinează cu substituirea judecătorului vizat de către membrul supleant.

Prevederile art. 14 alin. (6) al aceleiași legi, statuează că cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în

Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Prin urmare, se rețin ca relevante prevederile art. 202 alin. (1), (3)-(4) din Codul administrativ, conform cărora judecătorul care examinează acțiunea în contencios administrativ trebuie să se abțină sau poate fi recuzat în baza temeiurilor prevăzute la art. 49 și 50. Declarația de abținere sau cererea de recuzare se face în scris, cu indicarea motivelor și anexarea probelor pertinente. Recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

Conform art. 53 alin. (1) din Codul de procedură civilă, propunerea de recuzare se examinează de instanța sesizată cu acțiunea. Instanța examinează explicațiile persoanei a cărei recuzare se solicită, dacă acestea au fost depuse, și ascultă opinia participanților la proces. Nu se admite interogarea ca mijloc de dovadă a motivelor de recuzare, nici efectuarea unor acte de procedură.

Totodată, în conformitate cu art. 50 din Codul administrativ, pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției. Motivul indicat la alin. (1) poate exista, în special, atunci când persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strânse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor până la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

În același timp, art. 202 alin. (4) din Codul administrativ prevede că recuzarea sau abținerea judecătorului se examinează în ordinea prevăzută în Codul de procedură civilă.

În baza art. 52 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă, propunerea de recuzare trebuie să fie motivată.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că motivele invocate de către reprezentantul revizuentului Anatolie Țurcan, avocatul Verginia Baltag nu cad sub incidența art. 50 din Codul administrativ.

Argumentele care au fost invocate drept temei de recuzare a judecătorului Curții Supreme de Justiție, Ion Malanciuc se referă, în esență, la dezacordul părții cu privire la modul de numire a magistratului Ion Malanciuc în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, circumstanță care nu cade sub incidența art. 50 din Codul administrativ și care ar constitui o suspiciune de imparțialitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, conform prevederilor art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav

afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023, s-a dispus transferarea temporară, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecători ai Curții Supreme de Justiție, a mai multor judecători din instanțele ierarhic inferioare, inclusiv a judecătorilor Ion Malanciuc și Aliona Donos.

Ulterior, prin hotărârea nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecător, pentru judecătorii: Aliona Donos de la Judecătoria Bălți, Sergiu Daguța de la Curtea de Apel Chișinău, Ion Malanciuc de la Judecătoria Criuleni, Viorica Puica de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Oxana Parfeni de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Boris Talpă de la Curtea de Apel Chișinău și Ghenadie Eremciuc de la Judecătoria Bălți.

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de recuzare este neîntemeiată și nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 50 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge cererea de recuzare a judecătorului Ion Malanciuc, de la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție.

Totodată, Completul de judecată remarcă prevederile art. 52 alin. (5) și alin. (6) din Codul de procedură civilă, prin care în proces nu se admite înaintarea repetată a recuzării aceluiași judecător și pentru aceleași motive dacă anterior recuzarea lui a fost respinsă. De asemenea, nu se admite: recuzarea judecătorului din suspiciune în imparțialitatea lui dacă nu sînt cunoscute temeiurile de drept și de fapt pentru înaintarea recuzării; recuzarea judecătorului căruia i s-a încredințat verificarea temeiniciei recuzării declarate unui alt judecător; recuzarea judecătorilor care nu sînt implicați în examinarea cauzei.

Cererea de recuzare depusă contrar prevederilor alin. (5) din prezentul articol în care se invocă alte motive decît cele prevăzute la art. 50 și 51 nu se examinează și se anexează la materialele dosarului printr-o încheiere protocolară.

La caz, Completul de judecată reține că judecătorul Aliona Donos nu face parte din completul de judecată special stabilit pentru examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție. Totodată, prin hotărârea din 06 februarie 2024, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a acceptat cererea de demisie a judecătorului Aliona Donos, în baza art. 25 alin. (1) lit. a) și art. 26 din Legea cu privire la statutul judecătorului, începând cu 20 februarie 2024.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de recuzare înaintată de reprezentantul revizuentului Anatolie Țurcan, avocatul Verginia Baltag, judecătorului Curții Supreme de Justiție, Ion Malanciuc, ca fiind neîntemeiată, iar cererea de recuzare înaintată în privința judecătorului Aliona Donos, se lasă fără examinare.

În conformitate cu art. 202 alin. (4) și 230 din Codul administrativ, art. 52-53 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de recuzare înaintată de reprezentantul revizuentului Anatolie Țurcan, avocatul Verginia Baltag, judecătorului Curții Supreme de Justiție, Ion Malanciuc, de la examinarea cererii de revizuire depuse de Anatolie Țurcan împotriva deciziei din 06 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de contestare depusă de Anatolie Țurcan împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 8 din 21 decembrie 2022 cu privire la candidatura lui Anatolie Țurcan și dispunerea evaluării candidatului.

Se lasă fără examinare cererea de recuzare a judecătorului, Aliona Donos, fiind depusă contrar prevederilor art.52 alin.(5) din Codul de procedură civilă.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Oxana Parfeni

Judecători

Boris Talpă

Igor Mânăscurtă